

УДК 811.161'2

Т. А. Мислива

Національний авіаційний університет, м. Київ

Стилістична маркованість кольоративів у художній мові

Мислива Т. А. Стилістична маркованість кольоративів у художній мові. У статті розглянуто кольоративи у мові творів Т. Зарівної, С. Кононенко та М. Матиос, розкрито полісемантичність лексем на позначення кольору, встановлено їхнє стилістичне навантаження в художній канві жіночої прози, а також визначено роль кольоративів в ідіостилі авторок.

Ключові слова: *кольоратив, амбівалентність, стилістична функція, символ, ідіостиль.*

Мыслыва Т. А. Стилистическая маркированность лексем, которые обозначают цвет в языке художественной литературы. В статье рассмотрено цвета, которые функционируют в творчестве Т. Заривной, Е. Кононенко и М. Матиос, раскрыта полисемантичность лексем, которые обозначают цвет, установлено их стилистическую нагрузку в художественных произведениях женской прозы, а также определена роль лексем, что обозначают цвет в идиостиле писательниц.

Ключевые слова: *лексема, что обозначает цвет; амбивалентность; стилистическая функция; символ; идиостиль.*

Myslyva T. A. Stylistic Functions of Colours in the Fiction. Colours that are used by modern Ukrainian writers T. Zarivna, Y. Kononenko, M. Matios are observed in the paper. Stylistic filling of these words is constituted, and the colour role in the writer's style is determined in the paper.

Key words: *colour, ambivalence, stylistic function, symbol, style.*

Різні етапи становлення мовно-літературних норм, традицій, стильових напрямів у художній літературній мові викристалізували постійні епітети, чільне місце серед яких займає кольоратив [2:339].

Семантико-стилістичний аспект кольоративів є об'єктом вивчення у наукових розвідках Л. Єгорової, І. Камалової, О. Кондрашової, М. Тростникова та ін. Цілісним є дослідження семантичного наповнення кольорів у мові художніх творів українських письменників. Так, Л. Гливінська здійснила аналіз у мові творів М. Вінграновського, В. Півень — С. Гординського, О. Коваль — М. Зерова, М. Драй-Хмари, П. Филиповича, Ю. Клена, М. Рильського («неокласиків» періоду 1921–1929 рр.), В. Стецій — У. Самчука, Л. Супрун — О. Гончара, П. Загребельного, М. Стельмаха, О. Хом'як — В. Дрозда, Р. Іваничука, В. Шевчука.

Проте семантико-стилістичне функціонування кольоративів у мові жіночої прози к. 90-х років ХХ– п. ХХІ ст. ще не було предметом лінгвістичного вивчення.

Мета нашого дослідження — визначити стилістичне навантаження кольоративів та

їхню роль у літературному доробку Т. Зарівної, С. Кононенко та М. Матиос.

На думку Л. Супрун, поняття кольору не може існувати за межами свідомості чи поза зоровими відчуттями людини, оскільки колір — це, передусім, і є «результатом роботи свідомості людини, наслідком впливу реального життя» [6:35]. Вона зауважує, що колір є однією з прикметних ознак творчості митців слова, тому в кожного з них існує особистісна кольорова шкала, а також улюблений колір, який домінує у творчості [6:35].

Художня мова ілюструє численне використання лексем на позначення кольору. Кольоративи у сучасній українській прозі виконують не лише номінативну функцію, але й стилістичні, оскільки письменниці надають їм нової семантичної наповненості та відповідної стилістичної маркованості, створюють емоційно-експресивний ефект, забезпечують напруженість ситуацій, що допомагає глибшому розкриттю авторського задуму.

Загальновідомо, що «в Україні символіка кольорів відігравала величезну роль і варіювалася залежно від означуваних предметів, регіональних особливостей, традицій» [4:161].